

Sygn. akt III A Ua 393/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ireneusz Lejczak (spr.)

Sędziowie: Grażyna Szyburska-Walczak

Marzena Mędrzejewska

Protokolant: Marcin Guzik

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2020 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o umorzenie zaległości na rzecz likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

na skutek apelacji A. M.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 sierpnia 2019 r. sygn. akt VIII U 1052/19

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z 12 lutego 2019 roku w ten sposób, że umarza A. M. należności na rzecz likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego wskazane w zaskarżonej decyzji oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z likwidacją funduszu.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. M. w odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 12 lutego 2019 r., odmawiającej wnioskodawcy umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 40.887,- zł, domagał się jej zmiany w kierunku umorzenia zadłużenia z funduszu alimentacyjnego.

Wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2020 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział pracy i Ubezpieczeń Społecznych odwołań to oddalił.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

a) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na rozstrzygnięcie, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, że wiek, stan zdrowia i sytuacja życiowa apelującego pozwala na przyjęcie perspektywy spłaty zasłużenia wobec Funduszu Alimentacyjnego, podczas gdy prawidłowa,

zgodna z zasadami logicznego rozumowania konkluzja oceny zgromadzonego materiału dowodowego powinna być odmienna, a wszystkie okoliczności dotyczące osoby wnioskodawcy winny prowadzić do wniosku, że nie jest on w stanie spłacić zobowiązania na chwilę obecną, jak również, że nie istnieje żadna realna i racjonalna perspektywa takiej spłaty;

b) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 68 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że nie zachodzą wskazane w tym przepisie przesłanki uzasadniające umorzenie należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu winna prowadzić do wniosku, że wskazane w tym przepisie przesłanki w realiach niniejszej sprawy występują, a zatem istnieją przesłanki do umorzenia należności likwidowanego funduszu.

Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest zasadna.

Na podstawie art. 387 § 2¹ k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonego wyroku, uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa, albowiem Sąd Apelacyjny nie przeprowadził postępowania dowodowego, ani nie zmienił ustaleń faktycznych Sądu I instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, dokonana przez Sąd Okręgowy ocena faktyczna i prawna w niniejszej sprawie, co zasadnie zauważył apelujący, nie zasługuje na akceptację.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy w przypadku wnioskodawcy istnieją podstawy do umorzenia jego należności w stosunku do Funduszu Alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią przepisu art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 111) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Natomiast w myśl przepisu ust. 2 ustawy likwidator, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może umorzyć należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Powyżej cytowany przepis ustawy o świadczeniach rodzinnych wskazuje na przesłanki pozwalające na umorzenie należności na rzecz likwidowanego funduszu alimentacyjnego. I tak jedynie szczególnie uzasadnione sytuacje pozwalają na umorzenie należności. Chodzi tu o uzasadnione sytuacje, które powinny być wyjątkowe, losowe i ze względów zdrowotnych lub rodzinnych obciążają budżet zobowiązanego, że nie pozwalają na uregulowanie należności. Tym samym przyjąć należy, iż do uznania za „szczególnie uzasadniony przypadek” sytuacji dłużnika likwidowanego funduszu alimentacyjnego, który pozwoliłby na umorzenie należności nie wystarcza ustalenie, że aktualnie nie posiada on środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena, iż przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie on w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażania siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych.

Przedkładając powyższe rozważania na niniejszy stan faktyczny, uznać należy, że całkowicie nie zasadnie uznał Sąd Okręgowy, iż w przypadku wnioskodawcy nie zachodzą przesłanki do umorzenia zadłużenia w stosunku do funduszu alimentacyjnego. Podkreślić należy, że wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, ukończył już 65 lat oraz w przebiegu jego aktywności zawodowej nie posiada on żadnych okresów ubezpieczeniowych. Wnioskodawca nie posiada żadnego majątku ani stałych dochodów. Z uwagi na schorzenia o podłożu psychiatrycznym (schizofrenia

paranoidalna) jest osobą nieporadną i wymaga stałej opieki oraz stałej pomocy osób trzecich. Uznać należy zatem, że wnioskodawca nie jest w stanie ponieść wydatków na zwrot należności na fundusz alimentacyjny w łącznej kwocie 40.887,- zł bez znacznego pogorszenia swojego, już trudnego, położenia materialnego i bez uszczerbku dla podstawowych potrzeb życiowych. W tym zakresie nie sposób podzielić argumentacji Sądu Okręgowego, zgodnie z którą wnioskodawca jest w stanie regulować w dalszym ciągu zaległości na fundusz alimentacyjny.

Biorąc powyższe pod uwagę wskazać należy, że wnioskodawca spełnił przesłanki do umorzenia wobec niego należności na rzecz likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, że zarówno decyzja organu rentowego, jak i wyrok Sądu Okręgowego, jako nietrafne, na mocy art. 386 § 1 k.p.c., podlegają zmianie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Marzena Mędrzejewska Ireneusz Lejczak Grażyna Szyburska-Walczak

KN